

1987 24

DADZIS

Noskanējis
imantslochmelis@inbox.lv

SATĪRAS
UN HUMORA
ŽURNĀLS.
IZNĀK
KOPŠ
1957. GADA
DIVAS REIZES
MĒNESI

C LKP CK izdevniecība,
«Dadzis», 1987.

Nr

LABDIEN, «DADŽIT»!

Tuvojas Jaungads. Tāpēc arī veikalu plaukti pilni ar eglišu rotājumiem un krāsainām elektrisko lampiņu virtenēm. Jāsaka paldies ražotājiem un tirdzniecības darbiniekiem par to, ka elektrisko lampiņu virtenu nekad netrūkst, jo tās taču jāpērk katru gadu. Bet jāpērk tāpēc, ka nevar dabūt 13,6 V un 0,16 A spuldzītes, kas der krāsainajām virtenēm. Tiklīdz spuldzītes izdeg, tūlīt jāpērk jauna virtene.

Ražotājiem un tirdzniecības darbiniekiem tas droši vien ir izdevīgi. Bet varbūt jaunajā gadā kāds padomās arī par pircējiem?

S. SOCKIS,
Alūksnes rajonā

VAI ZIEMU SATIKT ESAM GATAVI?

Tā jautāja visi, kas 1987. gada 24. oktobrī apsēdās pie apaļā galda Tukuma rajona laikraksta «Komunisma Rīts» redakcijā.

Visi sarunas dalībnieki bija vienprātīgi par to, ka, ja laikus būs sagādāts kurināmais, būs arī siltums.

Partijas rajona komitejas otrais sekretārs J. Ksenofontovs gan nebija pārliecināts, ka rajona vajadzībām kurināmais sagādāts pietiekoši. Viņam bija radusies pārliecība, ka Rīgas kurināmā bāzes un lai pakļautā Tukuma kurināmā noliktavas darbinieku attieksme pret rajona nodrošināšanu ar kurināmo ir bezatbildīga.

J. Ksenofontova bažas apstiprināja arī fakts, ka ne Rīgas bāzes direktors A. Gušpons, ne Tukuma noliktavas vadītāja D. Kalniņa, kaut arī abi bija laipni aicināti, uz sarunu redakcijā neieradās.

Satraukums pārņēma arī pārējos sarunas dalībniekus. To izkļiedza Tukuma izpilddomnieces priekšsēdētāja vietniece, plānu komisijas vadītāja V. Pokule:

— Akmeņogļu un šķidrā kurināmā mums pietiek! Par šo kurināmo mums nav ko raizēties!

1987. gada 30. oktobrī redakcija saņēma šādu vēstuli:

«Labdien, «Dadzīt»!

Pirms dažām dienām biju Tukumā, lai kurināmā sagādes kantorī samaksātu par šajā gadā paredzēto ogļu daudzumu. Man paskaidroja — lai cik arī nepienāktos, vairāk par trim tonnām šajā gadā neesot atļauts pārdot. Tādu rīkojumu esot devuši priekšnieki no Rīgas. Droši vien viņi domā, ka ziema būs bez sala!

Vēl jo vairāk biju pārsteigts tad, kad laikrakstā «Komunisma Rīts» izlasīju b. Pokules apgalvojumu, ka akmeņogles ir pietiekamā daudzumā.

Pensionārs FR. MŪRNIKS,
Tukuma rajona Lapmežciemā

NO «DADŽA» ALBUMA

Sis kuteris jau vairākus gadus stāv Daugavgrīvas ielā 52. Kam tas paredzēts? Visprecizāko atbildi uz šo jautājumu varētu sniegt Rīgas pilsētas Lēņingradas rajona dzīvokļu saimniecības pārvaldes darbinieki.

Siltumtīklu apvienības «Siltums» 18. siltummezgla (Maskavas ielā 423) darbinieki jau rudenī zināja, ka ziema viņus nepārsteigs nesagatavotus. Jau rudenī bija skaidri zināmas visas grūtības, ar kurām ziemā būs jācīnās.

I. CELMA FOTO.

PA «DADŽA» MATERIĀLU PĒDĀM

«VECĀS RIEPAS UN KĀ AR TĀM CĪNĪTIES»,

to «Dadzis» aprakstīja 18. numurā.

Valsts plāna komitejas priekšsēdētāja vietnieks A. Lazdiņš savā vēstulē paskaidro, ka pašreiz nav efektīvas tehnoloģijas, kā pārstrādāt nolietotās riepas ar metāla kordu. Taču ir paredzēts 1990. gadā republikā sākt celt riepu pārstrādes rūpnīcu, kurā būs paredzēta metāla korda riepu pārstrāde ar jaunu tehnoloģiju. Līdz tam laikam, kad rūpnīcu nodos ekspluatācijā, par nolietoto riepu uzglabāšanu jā rūpējas tām organizācijām, kam riepas pieder.

«NERAUSTĪT LAUVU AIZ ŪSĀM»

«Dadzis» aicināja arī 18. numurā. Viņš stipri uztraucās, ka vasaras mēnešos, kad individuālo māju celtniecība noris visdziļāk, būvmateriālu veikalos trūka cementa.

Būvmateriālu rūpniecības ministrijas Ražošanas pārvaldes priekšnieks J. Priedīte raksta, ka veikta virkne pasākumu, lai stāvokli ar cementa piegādēm normalizētu. Kompleksi šos pasākumus risinot, ir garantija, ka «turpmāk lauvu aiz ūsām vairs nebūs jārausta».

«NO «DADŽA» ALBUMA»

19. numurā tika parādīts fotoattēls ar Patērētāju biedrību savienības apdrupušo noliktavas ēku un lūžņu kaudzi pašā Jelgavas centrā.

Kā raksta Jelgavas pilsētas izpilddomnieces priekšsēdētāja vietnieks V. Pavliņš, 1987. gada 25. septembrī pieņemts lēmums, kas uzliek par pienākumu rajona patērētāju biedrībai līdz 1989. gada 31. decembrim aizņemtās teritorijas Lietuvas ielā 18 atbrīvot. Šis zemes gabals tiks nodots izpilddomnieces kapitālās celtniecības nodaļai viesnīcu kompleksa celšanai.

«. . SŪRS IR TAVS MALKSI!»

tā «Dadzis» š. g. 17. numurā izteica savu sajūsmu par Rīgas tauku kombināta enerģiskajiem pasākumiem Baltijas jūras ūdens bagātināšanā ar ievērojamu sāls daudzumu. Pašlaik tādas nepieciešamības acīmredzot vairs nav, tāpēc Latvijas PSR Valsts Agrorūpnieciskās komitejas Galvenās pārtikas rūpniecības pārvaldes speciālistu vārdā šīs pārvaldes priekšsēdētāja vietnieks A. Eglītis apsola turpmāk stingri kontrolēt Rīgas tauku kombināta iniciatīvas.

«KO GAN VISU TĀDA TELĪTE NEPRASA»,

ja viņas transportēšanas jautājumos Baltijas dzelzceļa vadība nav uzdevuma augstums, «Dadzis» rakstīja 19. numurā.

Uz telītes žēlabām atsaucās Baltijas Dzelzceļa pārvaldes priekšnieka vietnieks V. Ivancovs. Atbildes vēstulē viņš raksta, ka Rīgas un Daugavpils iecirkņu priekšniekiem aizrādīts par kontroles trūkumu šķirnes dzīvnieku pārvadāšanā. Bet visiepriecinošākais biedra Ivancova vēstulē ir paziņojums, ka dzirdināšanas iekārtas Daugavpils stacijā beidzot esot savestās kārtībā!

«LIMONĀDES CIENĪTĀJI NAV PLĀNPRĀTIŅI!» —

šo priecīgo vēsti «Dadzis» darīja zināmu šā gada 16. numurā.

Valsts agrorūpnieciskās komitejas pārtikas rūpniecības galvenās pārvaldes priekšnieka vietnieks D. Ābrants norāda, ka feļetonā minētie fakti par robiņiem pudeļu kaklos izskatīti nozares kvalitātes dienā. Uzņēmumos pastiprināta kontrole par saņemtajām pudelēm, kā arī par gatavo produkciju. Konstatētie trūkumi tiek novērsti nekavējoties.

— TAS, ONKULĪT, NAV TAS PUKIS, KO TU GAIDI!

G. BERZIŅŠ

T. SERGIJENKO

A. LIEPIŅŠ

— TEV, SIEVA, BŪS JĀPĀRKĀRTOJASI!
— BET JA TO PAGRIEZTU OTRĀDI!

E. RUSANIS

Vecgada vakarā divdesmit četros nulle, nulle sirsnīgi spiežu roku un novēlu laimīgu jauno gadu saviem čaklākajiem ārstata līdzstrādniekiem:

Uldim Andersonam
Arnoldam Auziņam
Jānim Barisam
Gunāram Bērziņam
Dainim Breikšam
Jānim Briņķim
Andrim Briedim
Oļegam Bočarņikovam
Ludmilai Bulikinai
Ivaram Celmam
Gunāram Cilītim
Ludim Danilānam
A. Dzirnim (Antonam Bartaševicam)
Mildai Geidānei
Valdim Ginteram
Ilmāram Juzupam
Kirai Liedeī
Agrim Liepiņam
Armīnam Lejiņam
Ļevam Maļinskim
Calam Melamedam
Imantam Melgailim
Mērijai Mušai (Monikai Zīlei)
Ērikam Ošam
L. Ozolam (Leonam Lūriņam)
Hermanim Paukšam
Aleksandram Pelēcim
Rūdolfam Pranaitim
Ziedonim Purvam
Mirdzai Ramanei
Ilgai Rismanei
Tamārai Sergijenko
Viktoram Solovjovam
Aleksandram Stankevičam
Z. Strautam (Zigfrīdam Zostiņam)
Ludvigam Štālbergam
Jānim Šulcam
Edgaram Temeram
Nikolajam Tihončukam
Francim Usānam
Jukumam Ūsainim (Mārtiņam Kalndruvam)
A. Ventam (Aivaram Vindavam)
Gunāram Vīndedzim
Dagnijai Zigmonteī.

DADZIS

GADMIJISMI 87/88

Nomainot veco gadu, raugieties, lai tas netiktu norakstīts zaudējumos!

Ja dāvanu maisam gals vajā, tas nozīmē, ka atstāta novārtā kontrole.

Ja no raga līst vienīgi vīns, tad tas nav pārpilnības rags.

Uzmanieties! Arī Salavēcis var mest kažoku uz otru pusi!

Jauno gadu bez sajūsmas sagaida vienīgi tie, kam labākie gadi jau pagājuši.

Jaunu laimi nevar izliet, pārkausējot veco brāķi.

ARMĪNS LEJIŅŠ

TĀ VIŅI AIZIET — KARTUPEĻI UN DIREKTORI, KARTUPEĻI UN DIREKTORI...

E. RUSMANIS

— MUMS TAGAD ARĪ VAJADZĒS IEGĀDĀTIES GLEZNU. REDZI, KAIMI-
NIEM JAU IR.

K. LIEDE

Zanis Kārklakauls bija ļoti jūtīgs cilvēks. Kad kādu darbabiedru izvadīja pensijā vai uz kapsētu, viņš vienmēr apraudājās. Arī pie Jaungada eglītes un radagabalu dzimšanas dienās patrīna ar dūri acis. Asaru avotus atrietināt palīdzēja čarkīna, kā pats mīlīgi dēvēja šķidrumus, kam vairāk grādu nekā kurzemnieku skābputrai.

It īpaši Kārklakaula jūtīgo sirdi sakustināja gadu mija. Tad, dziļā vientulībā, atmiņās un pārdomās iegrimis, viņš rakstīja apsveikumus un novēlējumus radiem, draugiem, paziņām. Kārklakauls neapgrūtināja galvu. Uzrakstīja uz katras kartītes mugurpusē to pašu, kas bija uzdrukāts priekšpusē, un parakstījis: «Tavs Zanis».

Pārāk daudz to apsveicamo Kārklakaulam nebija. Savu gadumijas korespondenci viņš pieticīgi turēja piecu sešu personu robežās. Atgadījās, ka pēdējā rakstīšanas reizē viena vidū pārlokāma kartiņa ar eglītēm un zvaigznēm palika pāri. Tāpēc Kārklakauls nolēma nosūtīt apsveikumu Fricim Biksītim, kuram nekad neko nebija sūtījis, atskaitot pirms gadiem sešdesmit klusībā izteiktus, kara dienestā no kaprāja noklausītus bāstus. Tādus kā «Kaut tu savās biksēs iesprūtu!» vai «Kaut tu pirts garā pakārtos!».

Šis Fricis...

Abi piedzima un augs senlaicīgā kalpu mājā. Kā visi pušķāni, mērojas spēkiem. Nu, sasodīts! Kaut augumā mazāks, Fricis bija resnāks, ar stingrāku vidukli. Kad abi sakārās, Zanim, kaut viņš turējās ar visu, kas iekšā, bija jākrīt apakšā. Toties, kad cīnījās ar dūrēm, Fricis nevarēja noturēties, jo Zanim bija garākas rokas. Vēlāk abiem iepatikās viena un tā pati melča. Fricis mēģināja tai pieslēpēties, cienādams ar zirņiem, ko bija manīgi izzadzis no Kārklakaulu klētiņas un iztaukšķējis uz pannas. Zanis turpretī pasniedza meitenei kāļus, ko paslepen izrāva Biksīšu dārzā. Taču abi palika ar gariem deguniem un sīvu rūgtumu siržu kambaros.

Kad abi kļuva jaunsaimnieki, viņu īpašumus vienu no otra atdalīja ar kārtīm iezogota gatve. Nu Fricis izrīkojās gaužām negodīgi. Samācīja savu ganu meiteni, lai tā nesteidzina govīs, bet ļauj tām gatvē pagānities. Negantie lopi izbāza galvas pa kāršu starpām un ēda Kārklakaula aparas zāli. Biksīšu govīm bija drausmīgi gari kakli, tāpēc tās ar savām rījīgajām mutēm novēlēja aparas zāli pusspaiļes platumā. Kārklakauls atriebdamies ļāva savām vistām cīmoties Biksīšu kviešos, kas augs gatves otrā pusē.

Kad nodibināja kolhozu, abi patums gāja uz tuvīno šķūni zagti sienu. Gadījās, ka viņi šķūnī sastapās. Klusībā nolamājuši viens otru nejaukiem vārdiem, skali it draudzīgi sprieda, ka vienu nastiņu no tāda lēruma var jau paņemt, jo tas viņu bijušajās plavās sapļauts.

Pārceldamies uz pilsētu, Kārklakauls negāja vis pie Biksīša atvadīties, bet, viņa sētai garām braukdams, pagrieza galvu uz to pusi un nospļāvās. Biksītis, savā pagalmā stāvēdams, nepalika laipnību parādā. Novēlēja, lai Kārklakauls uz pilsētas akmeņiem izžūtu kā izkopts plebeigta varde.

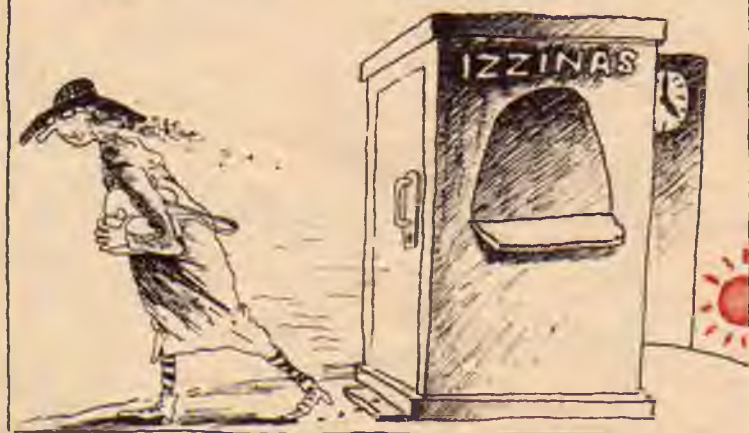
Atmiņas pārcilājās, Zanis Kārklakauls ieņēma čarkīnu un rakstīja, šoreiz garāku rakstu nekā uz citām kartītēm:

«Frici!

Kad vakars klāt, nāk prātā rīta laiks. Tādēļ, rau, Tevi atcerējos. Kādi mēs kādreiz bijām aplaimnieki! Apskaudām viens otru, nīdāmies. Nu mums galviņas baltas, esam gudrāki kļuvuši. Ar jaunu gadu sāksim jaunu dzīvi, dzīvosim arī mēs pa jaunam. Lai Tev nebūtu nekādu bēdu, lai Tu mani nekad nepiemīnētu ar Jaunu!»

Dziļi aizkustināts, Kārklakauls nobirdināja divas asaras. Tad ar atvieglotu sirdi pierakstīja vēl vienu rindu:

«Bet tas man tev, Frici, tomēr jāteic — cūka Tu esi un paliec! Tavs vecais Zanis.»

T. SERGIJENKO

BALSS UN ATBALSIS

KUR VIŅI SKATĀS!

Avīzē «Vakara Zvans» publicēts raksts

Daži apgalvo, ka fejetonisti esot drūmi pesimisti. Tās ir blēņas. Fejetonisti nebūt nav drūmi pesimisti, arī viņi labprāt gribētu redzēt tikai labo un gaišo. Diemžēl...

Vakar es stāvēju uz Dārza un Parka ielu stūra un gaidīju sešdesmit septīto autobusu. Saulīte spīdēja, bērniņi spēlējās smilšu kastē, ielas viņā pusē veikalā ļaudis pīra limonādi. Viss it kā būtu labi. It kā...

Gaidu desmit minūtes, gaidu piecpadsmit, gaidu divdesmit piecas. Nu jau es skatos uz pasauli drūmākām acīm. Blakus man neviena nav. Tātad šī rajona iedzīvotāji zina, ka autobusu gaidīt nav jēgas. Apturu taksometru, iekāpu un paskatos pa logu. Saulīte spīd, bērniņi spēlējās smilšu kastē... Man ir atkal labi.

Un tomēr gribētos jautāt, kur skatās biedri, kam par šo nejēdzību jāatbild.

A. Ādiņš

PIRMĀ ATBILDE

Avīzē «Vakara Zvans» ievietoto kritiku atzīstam par pamatotu. Rūpīga pārbaude apstiprināja faktu, ka smilšu kaste, kurā spēlējās bērni, patiešām atrodas pārāk tuvu ielai. Sētniekam S. Ļipiņam izteikts rājiens. Smilšu kaste aizvākta.

DzER priekšnieks R. Piesta

OTRĀ ATBILDE

Raksts «Kur viņi skatās!» apspriests rajona pārtikas tirdzniecības uzņēmuma kolektīva sapulcē. Fakti apstiprinājušies. Veikalā lepreti autobusa pieturai patiešām ir pārdots ar ūdeni atšķaidīts alus. Pārdevēja N. Nullīte brīdināta, ka, līdzīgām gadījumiem atkārtojoties, viņu pārcels tirgoties ar pepsikolu.

Pārt. tirdz. uzņēmuma priekšn. vleitn.
M. Runcis

TREŠĀ ATBILDE (IZRAKSTS)

Vietējais hidrometeoroloģiskais centrs šajā gadā strādā ar zināmām sekmēm.

... Zemestrīču prognozes izrādījušās 100 % gadījumu pareizas, vētru un taifūnu prognozes — 90 % gadījumu pareizas (8. lpp.) ... Centra darbinieki aktīvi piedalās sabiedriskā darbā (15. lpp.) ... Kurjers A. Korķis bez atrašanās no ražošanas beidzis ikebanas kursus (23. lpp.) ... Fakts, ka minētajā dienā spīdējusi saule, lai gan mūsu prognozē bija paredzēts lietus, daļēji atbilst patiesībai (45. lpp.).

Hidrometeoroloģiskā centra priekšnieks
J. Grasītis

CETURTĀ ATBILDE

Avīzē publicētā kritika atzīta par pareizu. Taksometra vadītājam B. Stukšītim atņemta ceturkšņa prēmija, jo viņš patiešām bija pasažierim jāvis iekāpt pie autobusa pieturas, lai gan to drīkst darīt vienīgi 15 m attālumā no minētā punkta.

Taksometru parka direktors M. Ziepe

PIEKTĀ ATBILDE

Avīze «Vakara Zvans» publicējusi daļēji pareizu rakstu «Kur viņi skatās!». Sakarā ar ielas braucamās daļas remontu autobusa pietura no Dārza un Parka ielas stūra uz laiku pārvietota. Par to var pārliecināties, izlasot atbilstošu paziņojumu, kas pielīmēti pie staba. Interesanti būtu zināt, kur skatījās fejetona autors A. Ādiņš!

Autobusu parka direktors C. Puncis

REDAKCIJAS PĀVĒLE

Fejetonistam A. Ādiņam izteikt rājienu par pāvirši uzrakstītu materiālu. Norādīt, lai viņš turpmāk skatās, kur vajag.

Redaktors L. Spalva

— UN TĀ BŪTU PAS... PAŠFINANŠĒŠANĀS!

U. MEZAVILKS

KĻŪDA

— Labdien, mīļais kaimiņ! Lūdzu, lūdzu, ienāciet! Esmu bezgala pateicīgs, ka atnācāt uz manu jubileju! Atvainojiet, viesi jau apsēdušies pie galda, necerējām jūs sagaidīt... Kāpēc esmu kāpņu telpā! Iznācu uzsmēkēt, istabā sieva neļauj... Kas jums rokās! Vai patiešām šajā kastē ir lustra! Tik liela! Bet ko mēs te stāvam, iesim istabā! Atļaujiet jūsu laulātajai draudzenei rociņu noskūpstīt! Tā nav jūsu laulātā draudzene! Lūdzu, piedodiet, bet rociņu tomēr noskūpstīšu! Pateicos... Tā, nu tagad iesim iekšā. Pateicos, ka atslēdzāt durvis! Atļaujiet jūsu mētelīti pakārt! Un tagad tālāk! Skat, visu apēduši, uz galda

vienīgi krabju konservi... Jā, bet kur tad viesi! Neviena! Tātad jau prom. Nu, dies ar viņiem, ar tiem viesiem... Apsēdīsimies, ēdīsim krabju konservus, parunāsim... Es pastāstīšu jūsu laulātajai draudzenei... piedodiet, paziņai kādu notikumu no dzīves... Nē, es neko neesmu sajaucis. Vai tiešām mēs esam ienākuši jūsu dzīvoklī! Jā-ā-ā... Kā tas varēja gadīties! Piedodiet, tūkstokārt piedodiet! Paldies par viesmīlību, paldies par krabju konserviem! Skūpstu roku jūsu laulātajai... piedodiet, jūsu paziņai. Uz redzēšanos!

V. SOLOVJOVS

L. DANILĀNS

Pedagoģija

— Tu uz divām nedēļām brauksi pie krustmātes Klēlijas, — Aldona sacīja savam puikam. Puika pašķielēja uz Aldonu, bet nekā neteica.

Tie, kas nekā nesaka, ir bīstamāki par tiem, kas skaļi un nekavējoties pauž savu viedokli. Aldonas puika, kuram vārdībās bija dots retais vārds Jurgis, parasti bija runīgs. Šoreiz viņš klusēja, un tas viesa Aldonā nemieru.

Vispār Jurgis bija visnotaļ normāls bērns, mati viņam bija ezīti un varbūt caur to visnotaļ ezīgs izskats, vismaz šai brīdī noteikti, kad viņš caur pieri skatījās uz mammu. Jurgis necieta grāmatu lasīšanu, varbūt tāpēc, ka Aldona strādāja bibliotēkā un pastāvīgi nesa mājās pašu jaunāko un deficitāko lasāmvielu. Jurgim viņa bija iekārtojusi individuālu grāmatplauktu. Jurgis grāmatas neaiztika, īpaši kopš tā laika, kad Aldona viņam bija aizliegusi nobildētajiem onkuliem un arī tantēm zīmēt klāt ūsas, bārdas un acenes. Jādomā, viņa nebūtu bijusi apmierināta arī, ja Jurgis ūsas un bārdas zīmētu tikai onkuliem. Kopš mamma savu atkārtoto aizliegumu bija pastiprinājusi ar žaģariem, Jurgis drūmā klusēšanā gāja savam zinību šķirstam apkārt ar lielu līkumu. Arī bērnu deju pulcīnā Jurgis negrāzījās izvīrīties, jā, nodarbību vadītāja Aldonai pat bija sūdzējies, ka Jurgis savām partnerēm kniebjo. Partneres spiedza un laidās projām, un mainīja cita citu, pie Jurgā sāniem bija grūti stāvēt meitenīgā cildenumā. Un bērnodārzā... jā, tur Aldona bija laimīga, kad retu reizi, dēlam pakal atnākušai, viņai nevajadzēja uzklauties audzinātājas žēlabas.

Tagad, kad Aldona un viņas laulātais draugs Vidvaldis bija droši kandidāti uz tūrisma ceļazīmi, viņiem steidzami vajadzēja uz zināmu laiku nodot Jurgī drošas rokas.

Izraudzītā tātad bija krustmāte Klēlija. Krustmāte par sevi kautrīgi teica, viņa esot dzimusi pedagoģe.

Tā kā krustmāte līdz pensijai un pāris atļautos gadus virs tās bija nostrādājusi sabiedriskās ēdināšanas sfērā, viņa savus pedagoģiskos talantus nebija spējusi likt lietā, kā nākas. Tāpēc, cik krustmātes vārds svētas taisnības bija palicis, nezinām. Tiesa, kaimiņu bērni tīri labprāt mēdza uzturēties krustmātes tuvumā. Runāja gan, ka tas nestāvēt sakārā ar krustmātes pedagoģijas dotībām, bet gan ar viņas nodarbošanos.

Arī Aldona neko īsti nezināja. Bet Jurgis viņa tomēr bija nolēmusi sūtīt pie krustmātes, pirmkārt, tāpēc ka kaut kur puika tā vai tā bija jāsūta, otrkārt, tāpēc ka krustmāte tam labprāt piekrita. Viņa uzsvēra, bērns mājās esot tikpat kā saules stariņš krēslainā istabā. Nu, te tev būs īsta bengāliska ugunošana, Aldona nodomāja. Krustmāte Klēlija mīloja literatūru, tāpat kā Aldona. Aldona slepenībā cerēja, ka krustmātei izdosies Jurgā stīvo kaklu pievērst grāmatām.

Vidvaldis, uzzinājis par sievas nodomiem, sacīja, diez vai veca ķērsta esot bērnam piemērota sabiedrība. Aldona pietvīka, bet ne aiz sajūsmas, un atcirta, lai tad Vidvaldis sameklējot kaut ko piemērotāku.

Piemērotāku nebija. Nu protams.

Pu brauksi pie krustmātes Klēlijas, — Aldona atkārtoja un tad piebilda medainā balsi: — Tu taču atceries mīļo krustmāti.

— Nē, — Jurgis atteica ar ļoti platu ē. Aldonai, kura runāja izsmalcinātu latviešu valodu, vienmēr likās, ka puika tā dara ar nodomu, lai māti ērcinātu.

— Viņa tev pērn atveda šokolādi...

— Vai to — sojas? — Jurgis nievīgi pajautāja.

— Viņai ir kaķītis, — Aldona pieglaimīgā balsī turpināja. Jurgis bija jāpierunā. Nedrīkst bērnu sūtīt kaut kur pret viņa paša gribu. Tas slikti viņu ietekmē. Jurgim savā ceļā jādodas no brīva prāta.

— Bet mums dārziņā vienam puikam ir liels suns, to sauc par san... sen...

Aldonai nezin kāpēc iekrita prātā izcilais komponists Sensanss, bet tāds jau gan nevārētu būt sunim vārds. Kamēr Jurgis rauca pieri mokošu domu rievās, Aldona nejauši atcerējās:

— Senbernārs?

— Jā, — Jurgis piekrita. Krustmātes kaķis bija pārtrumpots, bet Aldona izlikās to nemantījusi.

— Tātad kaķītis, — viņa sacīja. — Tu viņam katru rītu varēsi dot pienu...

— Un tad man pašam nebūs jādzer? — Jurgis līksmi pajautāja. Aldona uz to neatteica neko noteiktu. Viņa domāja, lai jau bērns papriecājas, galvenais, ka viņš neizrāda izteiktu pretestību.

Iesaiņojusi Jurgī un paņēmusi pie rokas visas zēnam nepieciešamās mantijas — nē, taču, otrādi! — Aldona devās svētoceļojumā pie tantes. Saulīte spīdēja, viss bija tik romantiski, kad viņi izkāpa no ikarusa kādā klusā, pēc kaut kā laucinieciska smaržojošā ciematā. Aldona jūsmīgi vērsās apkārt, un ausīs viņai skanēja neaizmirstamā «Manu tēva māju» melodija. Varbūt arī Aldonai ar ģimeni atgriezties laukos, lai tos stiprinātu? Viņi gan visi bija dzimuši rīdnieki. Bet lauki taču pastāvējuši sen pirms pilsētas. Nu, un šur tur pastāv vēl šodien.

— Jurgīt, vai tev te patīk? — Aldona mīli pavaicāja savai atvasei, ar skatienu apglāstīdama mājas pelēkiem jumtiem, dārziņus, kur vasaras vēja šūpojās necilas un tāpēc sirdi vēl jo vairāk aizkustinošas puķes, jā, viņai dārgs šķita pat netīri baltais gailis, kurš ar savām nedaudz tīrākajām sievām kašājās turpat sētmalā.

— Baigā moču trase, — Jurgis zinoši sacīja, skatīdamies tik tālu, cik vien tas bija iespējams viņa niecīgajam augumam. — Vai te sacīkstes arī būs?

Aldona apspieda kļušu nopūtu. Katra paaudze atšķiras no iepriekšējās, viņa nodomāja, tāds ir nepielūdzamais laika ritējums.

— Nu, vai būs?

— Es nezinu, — Aldona teica.

— Kā tu domā, vai krustmāte zinās?

Krustmāte Klēlija uzņēma viesus neviltotā sajūsmā. Viņa pārmaiņus spieda pie savas plakanās krūts gan Aldonu, gan mazo mīluli, un grūti apgalvot, ka viņiem abiem tas būtu patīcis. Aldona pacietā. Lietas labā, kā paši varat saprast. Jurgis spārdījās. Aldona pavisam apskaitās, kad Jurgis, brīvestībā ticis, laidās pa durvīm laukā. Krustmāte Klēlija arī skatījās, bet šķita, ka viņai acīs sarīsušās asaras. Krustmātei bija tāda īpašība, vienmēr izskatījās, it kā viņa nupat būtu radījusi vai arī tūlīt grāstītos to darīt.

— Cik mīļš puisītis, — viņa sacīja.

— Viņš ir diezgan neklausīgs, — Aldona smagu sirdi nelabprāt atzinās. — Kādreiz jāņem rokā žaģars...

— Ko tu, bērniņ, — krustmāte satraucās.

— Saulainās bērnu dienas mums dotas tikai vienu reizi, un tad tās aptumšot...

Pedagoģe, Aldona nīgri nodomāja. Saulainās dienas! Redzēs, ko tu teiksi, kad tam mīlulītim zēķes būs jālāpa! Viņa jau grāstījās saudzīgākos vārdos paust krustmātei savu viedokli, kad istabā iedrāzās kaķis un tam nopaka! Jurgis. Jurgim uz rokas bija liela sarkana švīka. Kaķim, šķiet, švīku nebija, taču uztraucies tas rādījās ne pa jokam.

— Ko tu kaķītim dari? — Aldona interesējās.

— Tu teici, es varēju ar viņu spēlēties! Kāpēc viņš nespēlēja ar mani?

Kamēr Aldona grāstījās ieskaidrot, ka tas varētu notikt tikai gadījumā, ja spēlēties būtu ar mieru arī kaķītis, krustmāte jau bija izņēmusi no buletes asorti konfekšu kastīti.

Jurgis kastīti prasmīgi attaisāja. Kaķis pa to laiku paspēja noslēpties.

Līdz vakaram nenotika nekā sevišķs, ja atskaita nenozīmīgo apstākli, ka divas reizes abas sievietes devās Jurgī meklēt, uz viņu aicinājumiem nebija atbildes. Patkami bija, ka abas reizes Jurgis atradās, tiesa, diezgan nosmērējies un saburzīts. Aldonai piesitās viegls drebulis. Viņai bija bailes, krustmāte Klēlija varētu paziņot, ka autobuss uz Rīgu iet pēc pusstundas. Tāds bērns, tāds neciešams puika! Bet Aldonai ar Vidvaldi taču bija jātieks uz geizeru ieleju!

Mājās Aldona Jurgim sen būtu sadevusi.

Šeit viņa baidījās to darīt. Gan, lai saudzētu krustmātes smalko dvēseli, gan — lai lāga sievieti vienkārši nenobiedētu.

— Tas puisītis ir diezgan neapvaldīts, — krustmāte sacīja pie vakariņu galda, kad Jurgis bija saplēsis tējas tasi un paziņojis, ka burkānu plācenītus viņš nu gan neēdīs.

— Viņš... — Aldona stostījās.

— Tev vajag piegriezt vairāk vērtības viņa estētiskajai audzināšanai, — krustmāte sacīja. Aldona iekoda sev mēlē. — Jurgīt, vai tu proti kādu dzejolīti vai dziesmiņu?

«Tā jau es domāju,» Aldona pie sevis nopūtās, kad Jurgis, jaukdams melodiju, toties skaļi bija norāvis jauko «Pif! Paf!» un Aldona saņēmusi pārmētošu krustmātes skatienu.

— Jums mājās vajadzētu dziedāt kaut ko citu!

Krustmāte apvaicājās, vai Jurgis zina kādu pasaciņu. Aldona zem galda salika rokas lūgšanā.

— Es zinu anekdotes! — Jurgis iegavilējās. — Klausies: pa gaisu lido vārns un redz...

— Jurgī! — Aldona iesaucās. Bet krustmāte pamāja, un Jurgis nostāstīja līdz galam. Abām sievietēm bija pietvīkušas ausis.

— Vismaz, kamēr bērns paaugas, — krustmāte aizrādīja, — jums vajadzētu atturēties...

Jurgis teica, viņš zinot vēl. Un krustmāte sacīja, pagaidām pietiekot.

Kad vēlāk Jurgis kopīgiem spēkiem bija apguldīts, abas sievietes mazgāja traukus. «Būs vai nebūs?» Aldona zīlēja.

Bet krustmāte gari un plaši stāstīja, kāda noziedzība pret bērnu esot neizdaiļot viņa iekšējo pasauli. Viņa atcerējās, kādas grāmatas jaunībā lasījusi, kā nodevusies klavieru spēlei un ik ik jauna diena, kas rītos ieskaistījies viņas istabā, nākusi ar jauniem priekiem!

— Saproti, par to viņam dārziņā neko nemāca...

— Neatrunājies, — krustmāte vēsi sacīja.

— Un tad — tās anekdotes!

— Tagad stāsta vēl trakākas.

— Ej nu ej! — krustmāte sarosījās. — Nu tagad, kad neviena nav... pastāsti!

Noklausījusies krustmāte skaļi iesmējās:

— Jā, tas nu gan nav nekā priekš bērniem!

Gulošais Jurgis izskatījās tīri pēc eņģelīša, kuram nekādi zemes ļaunumi nevar pielipt. Aldona pie sevis lūdzās, kaut tikai nelietis nepamostos.

Otrā rītā viņa ilgi gulēja valā acīm un domāja. Ja puika paliks šeit, krustmāte var dabūt infarktu. Vai tas nebūtu nežēlīgi?

Nu, bet ja tomēr nedabū?

Nakti Aldona bija sapņojusi par geizeru ieleju. Viņai tā bija likusies ļoti skaista.

Virtuvē dungoja krustmāte.

Aldona ieklausījās.

«Pif, paf!»

Ja vēl pirms mirkļa Aldonas dvēsele bija drebinājusies aukstā šaubu miglā, tagad to caurstaroja gaiša cerību saulīte.

Un galu galā mums visiem, arī vecākajai paaudzei, un varbūt tai jo sevišķi, jāpie-dalās jaunās audzes aprūpē un audzināšanā.

IDEĀLS SIVĒNS

Šā gada nogalē Limbažu rajonā stihiski izraisījās diskusija par individuālo lopu audzēšanu. Kaut gan domu apmaiņa bija neorganizēta un ritēja pašdarbības līmenī, tajā piedalījās gandrīz visu rajona saimniecību lopu audzētāji. Un tāpēc oriģinālu priekšlikumu netrūka. Sevišķi dzīvi kārtējā saskriešanas reizē diskusijas dalībnieki apsprieda jautājumu par individuālās saimniecības jaunlopu ideālo tipu.

— Es labprāt kūtinā audzētu tādus sivēnus, kam gēnos būtu kaut kas no zirga! — ar šādiem vārdiem savu uzstāšanos iesāka kolhoza «Padomju zeme» pārstāvis. Un, redzēdams, ka pārējie diskusijas dalībnieki viņa vārdus ņēma ar smīniņu, paskaidroja: — Nepārprotiet, lūdzu! Es neloloju cerību, ka sivēns varētu izaukt tik liels kā zirgs. Ja būtu tā, es par ideālu izvēlētos ziloni. Te ir cits aprēķins. Mūsu kolhozā «Padomju zeme» mehanizators vai šoferis, kas būtu ar mieru palīdzēt individuālajā saimniecībā, ir jāmeklē ar uguni vai vismaz ar ugunsūdeni. Tāpēc es spriežu tā: ja sivēnam gēnos būtu kaut kas no zirga, viņš pats varētu apstrādāt piemājas zemīti, savest vajadzīgo lopbarību un beigās pats sevi aizvizināt uz gaļas kombinātu!

— Ar to vien nepietiek! — sarunā iesaistījās individuālais cūku audzētājs no kolhoza «Staicele». — Ideālā sivēnā ir jābūt arī kaut kam no medību suņa! Daudzi prast — kāpēc? Tāpēc, ka Limbažu rajona priekšnieki individuālajiem lopu audzētājiem iedala it kā brīnišķīgas ganības, bet patiesībā tie ir krūmiem apauguši un pārpurvojušies zemes plekšņi, kas piedevām vēl atrodas kaut kur pasaules malā. Mums Staicelē, piemēram, ganības ir desmit un piecpadsmit kilometrus tālu no kolhoza centra. No turienes atrast ceļu uz mājām var tikai tāds sivēns vai teļš, kas apveltīts ar medību suņa ožu.

— Vērtīga doma! — arī šo priekšlikumu visi diskusijas dalībnieki atbalstīja. — Bez tādas īpašības cūkai grūti noturēties.

— Un tomēr mēs esam aizmirsuši pašu galveno! — pēkšņi ierunājās sivēnu audzētāja no padomju saimniecības «Viļķene». — Manuprāt, ideālam sivēnam ir jābūt tādām, kas vasarā var katrā kokā

iekārtot sev ligzdu un ziemā lidot uz siltām zemēm!

— Pareizi! — viņu atbalstīja sievīna no tās pašas saimniecības. — Citādi to sivēnu nav kur turēt. Pērn mūsu saimniecība uzbūvēja piecas Līvānu mājiņas, bet nevienai no tām nav klāt kūtiņas!

— Pie mums ir tāpat! — padomju saimniecības «Katvari» cūku audzētāji piekrita. — Turi sivēnu kaut vai azotē!

— Mūsu pusē nav labāk! — savas bēdas izstāstīja Lēdurgas ciemā dzīvojošie. — Kolhozu «Draudzība» un «Lēdurga» vadītāji mūs ir apgādājuši ar skaistām daudzstāvu dzīvojamām mājām un vēl skaistākiem lēmumiem par individuālo lopu audzēšanu. Bet saimniecības ēku nav!

Kad diskusijas dalībnieki jau bija sākuši rakstīt kopsavilkumu par to, kādam jābūt ideālam sivēnam, papildinājumu vēlējās izsacīt padomju saimniecību «Ainaži» un «Limbaži» cūku audzētāji.

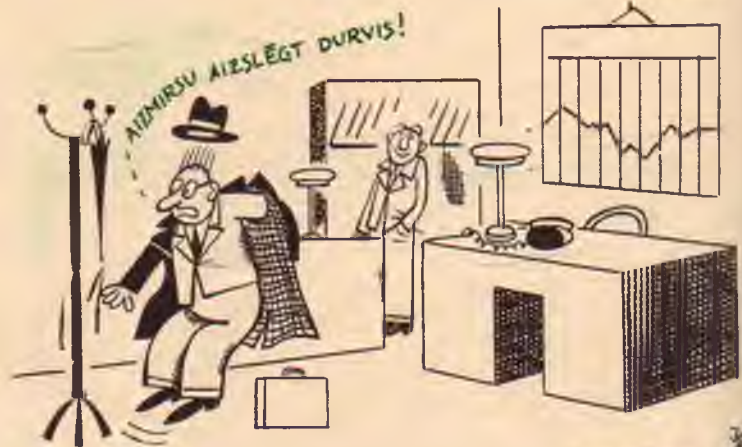
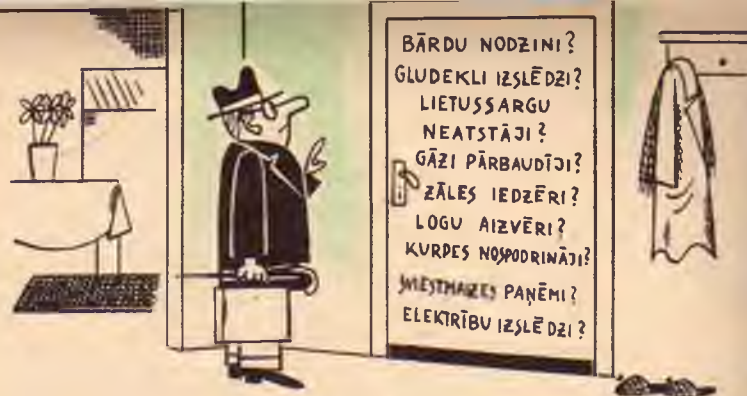
— Nebūtu slikti, ja sivēni būtu ar defektiem... — viņi nokaunējušies sacīja. — Nu... mazliet klibotu vai vismaz šķielētu.

— Kāpēc? — diskusijas dalībnieki pārsteigti iesaucās. — Kāds no tā būs labums?

— Liels, — papildinājuma autori paskaidroja. — Mūsu saimniecību vadītāji individuālajiem lopu audzētājiem sivēnus nemaz nepārdod. Kā dzirdējām, arī citu kolhozu un sovhozu priekšnieki labprātāk tirgo izbrāķētus sivēnus. Tātad, lai sivēns nokļūtu individuālajā kūtinā, tam jābūt otrās vai vismaz trešās grupas brāķim.

Dedzīgo pārrunu noslēgumā diskusijas dalībnieki nosūtīja priekšlikumu jauno šķirņu selekcionāriem, kurā uzsvēra, ka Limbažu rajona sarežģītājos apstākļos individuālajās saimniecībās var sekmīgi attīstīties tikai tādi sivēni, kam gēnos ir kaut kas no zirga, no suņa un no brīnumputna. Un kam dzimšanas apliecībā ierakstīts, ka tas ir ar šādiem vai tādiem fiziskiem defektiem. Bet, kamēr šī jaunā ideālo sivēnu šķirne vēl nav izveidota, jaunlopus savās individuālajās saimniecībās audzē tikai 47% no visiem laukos dzīvojošiem Limbažu rajona iedzīvotājiem.

J. JUZEFS

I. MELOGAILIS

— KO JŪS AR TĀDU ŽAGARIŅU, ŅEMIET SITO!

E. RUŠMANIS

— ŠITĀS LAIKAM TOMĒR NAV ĪSTĀS KAIFA TABLETES!

D. BREIKSS

KLEKSĪŠI

«Laika posma, kamer ar sviedriem vaigā strādāju, lai varētu iegādāties vasarnīcu, mani divas reizes gandrīz noķēra.»

«Es pieprasu, lai sūdzētājs paskaidro, kuru maluku esmu piesavinājis! To, kuru viņš pirka likumīgā ceļā, vai to, kuru nozaga kultūras nama būvlaukumā.»

No tiesu aktiem izrakstījusi I. REMERTE.

«Romāna varonis nebija vienkāršs muļķis, bet Muļķu Akadēmijas īstenais loceklis.»

«Laulības gredzens Edgara pirkstā simbolizē sakas Kristīnes kaklā.»

«Krustiņš nodzēra visu — pat to, ka viņam nekad nebija bijis.»

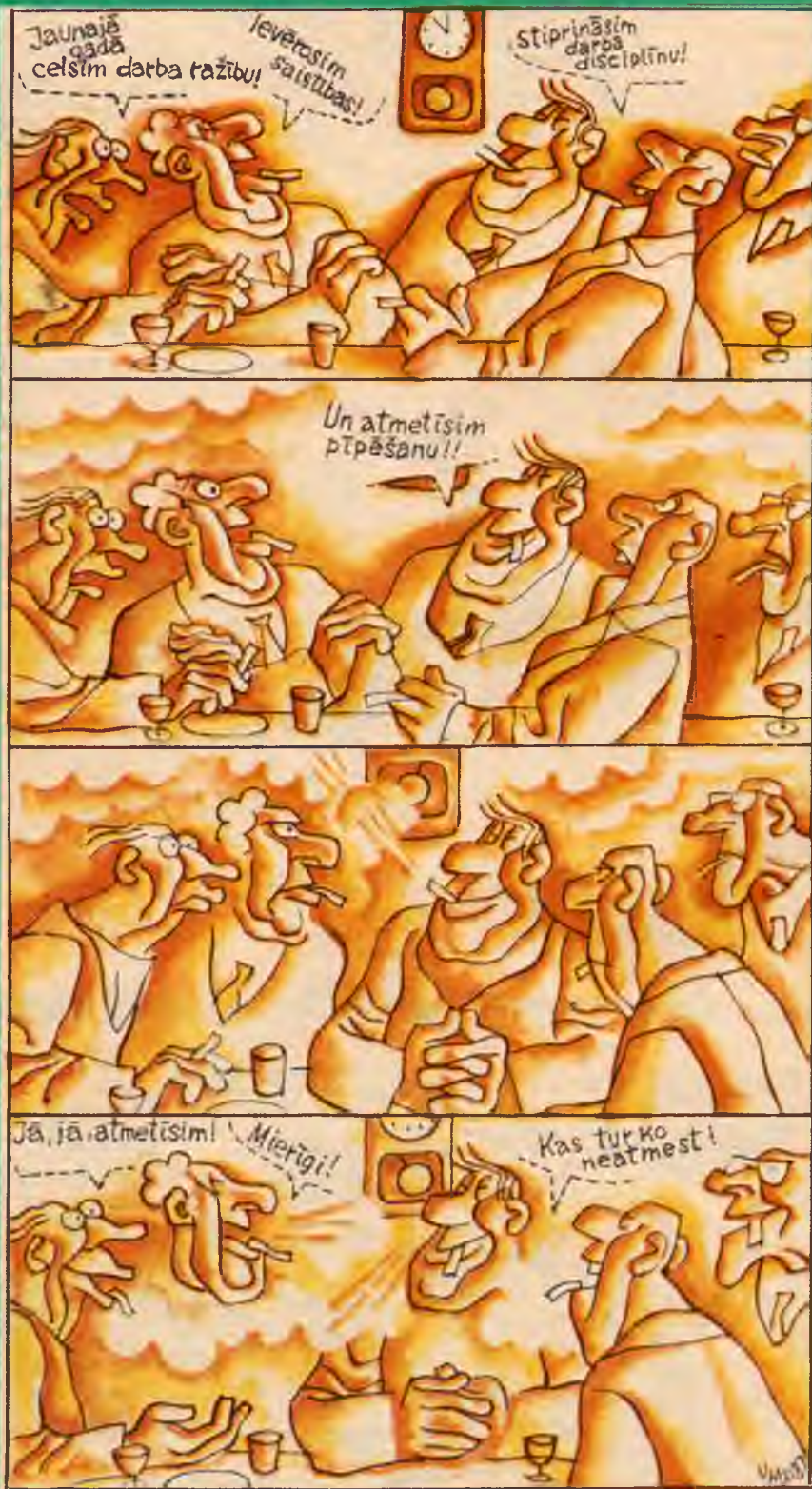
«Ļaunais pūķis sargsuni neturēja — pats bija spējīgs gan apriet, gan iekost.»

«Laiks tomēr ir pārāk par alkoholiķi — laiks var būt arī slapjdraņķis, bet nodzēries tips — tikai draņķis.»

No skolēnu sacerejumiem izrakstījusi ILGA RISMANE.

— FU, KĀ NOBIJĀMIES! DOMĀJĀM, MILICIS NĀK.

T. SERGIJENKO

U. MEŽAVĪKS

O. BERZIŅŠ

U. MEŽAVĪKS

— NEKO TRADICIONĀLU!

JĀZEPS OSMANIS

VIKTORĪNA BĒRNIEM

Drīz televīzijā bērniem kārtējā būs viktorīna. Bez šaubām, dalībnieki tēmas zina. Bet jautājumi tādi, ka par tiem Jau laikus jādomā ir vecākiem. Vai prieks par atbildēm būs bērniem tikai! Nē, jābrīnās būs visai republikai!

— Hallo, Gudrīt!
Kurā gadā dzimis Rainis?
Un kurā Aspazija! ...
Nē, nē, viņa vecāka bija,
Tas uziets dokumentos.
Es neatradu, lai gan centos.
Ko! Cik mūsu galaktika plaša!
Priekš kā tev tas! Ā! Priekš tā paša!
Nu, pagaidi! Šo ņemu es uz sevi,
Bet pirmo noskaidrot es lūgšu tevi.
... Hallo! Nu, izstudēji Raini!
Un Aspaziju! Pasakaini!
Es arī visus prātus kopā liku,
Ņem pieraksti par galaktiku.
Bet nu par kosmoskuģa būvi
Man pastāsti, par katru skrūvi.
Ko! Ķeizargrieziens!! Kā to taisa!
Vai iztiek delfīni bez gaisa!
Kas gaismu ķēra reiz iekš maisa!

Hm! Un tas viss arī priekš tā paša!
Būs jāsauc talkā doktors Saša ...
Bet, paklau, pēdējs jautājums,
Tas tak pa spēkam būtu mums! —
Ha! Kāda viktorīnām loma!
Mēs esam speci šajā jomā —
Ikkatrs bērns un mēs to zinām:
Ir liela loma viktorīnām.
Par to vislielākais paldies,
Ka vecākiem liek mācīties!

ATKAL PAR ĢĪBŠANU UN ZOBU KLABĒŠANU

Satīriki laiku pa laikam no atvilktnēm izceļ un savos fejetonos izmanto tēmas, kuras brīnīgā kārtā nekad nenoveco: par stikla taras pieņemšanas punktiem, par «Pirmā Maija» apaviem, par cauriem jumtiem. Īpašu vietu šajā sarakstā varētu ieņemt «Jautājums par siltuma apgādes uzņēmumu darba kvalitāti un dzīvokļu temperatūras regulēšanas iespējām modernās lielpilsētas apstākļos». Ne fejetons, bet disertācija!

Ļoti sen atpakaļ — ja gribam būt precīzi, tieši pirms desmit gadiem «Dadzis» rakstīja par dzīvokļiem, kuru iedzīvotāji dienu un nakti tur logus vaļā tāpec, ka viņiem pārāk karsts. Karsts līdz ģībšanai. Un turpat rakstīja arī par dzīvokļiem, kuros vienmer dzirdama zobu klabēšana — aukstuma dēļ. Fejetons tā arī saucās: «Ģībšana un klabināšana». Vēl šajā rakstā bija minēts, ka zinātnieki jau sen konstruējuši siltuma regulatoru, ka piecus gadus jau notiek tā eksperimentāla ieviešana, tomēr sudzības par ģībšanu un zobu klabēšanu nemitējās. Un raksta autors turpat

jautāja: «Vai pieci gadi eksperimentēšanai nav drusku par daudz? Ja regulatoram ir kādi trūkumi, tad tos zinātniekiem jau sen vajadzēja novērst. Ja trūkumu nav, tad regulatorus vajadzēja ražot pietiekamā daudzumā, lai varetu nopietni kerties pie jaunās ierīces masveida uzstādīšanas dzīvojamajos namos.»

Kopš tā laika ir pagājuši desmit gadi, un varētu domāt, ka ģībšana un zobu klabēšana dzīvokļos jau sen mitējusies. Īpaši tāpēc, ka redakcija toreiz uz fejetonu saņēma ārkārtīgi cerīgas atbildes:

«Rīga kļuvusi par vienu no pirmajām pilsētām, kur siltumapgādes pilnveidošanai, ieviešot automatizāciju, ir likti reāli pamati. (...) Valsts Plāna komiteja uzdeva Zinatņu akadēmijai līdz 1980. g. 1. ceturksnim vēlreiz precizēt regulēšanas sistēmu tehniski ekonomisko efektivitāti, izdarot lielāka apjoma eksperimentālo ieviešanu.»

Tā rakstīja 1978. gada 6. februārī ZA. Fizikāli enerģētiskā institūta direktora vietnieks V. Ūpītis. Bet tā paša gada 1. martā viņu, varetu teikt, papildināja Rīgas pilsētas Kapitālās celtniecības pārvaldes priekšnieka vietnieks V. Bruks:

«Kapitālās celtniecības pārvalde ir devusi pasūtījumu 200 gab. regulatoru PFR-6F (PFR-1B) izgatavošanai. (...) Kopā ar Fizikāli enerģētisko institūtu un ekspluatējošām organizācijām ir dots no-

rādījums vispārīnā uzstādīto regulatoru ekspluatācijas pieredzi un 1980. gada 2. pusgadā iesniegt priekšlikumus to plānveidīgai ieviešanai republikas dzīvojamās mājās.»

Divi simti regulatoru republikas dzīvojamajām mājām, teiksim atklāti, ir piliens jūrā. Taču, ņemot vērā apstākli, ka V. Bruka vēstulē runa ir par 1980. gada 2. pusgadu, varēja cerēt, ka turpmākajos gados regulatorus ražos un, piezīmēsim, ievieš ekspluatācijā visnotaļ vajadzīgos daudzumos.

Nēka nebija! Izrādās, visu šo desmit gadu laikā Rīgā uzstādīti 208 komplekti 72 dzīvojamās mājās. Piebildīsim, tas izdarīts tikai pēdējos divos gados un tikai jaunceltņos. Plāvniekos un Zolitūdē. Par regulatoru planveidīgu ieviešanu mazliet vecākos namos, nemaz nerunājot par Rīgas centra apbūvi vai republikas citām pilsētām, pagaidām nevar būt ne runas.

Optimists šeit varbūt teiks, ka septiņdesmit divi nami tomēr ir labāk nekā nekas. Cilvēkiem šajos namos nav vairs jāģibst un nav zobi jāklabina, arī siltuma enerģija, kā rakstīts šur tur presē, tiek ietaupīta līdz 25 procentiem.

Tā tas varbūt ir, bet varbūt arī nav. Jo jaunie, uzlabotie «PFR-11a» siltuma regulatori mājai siltuma padevi regulē atkarībā no āra gaisa temperatūras un nevis no faktiskās temperatūras istabā. Un tāpēc dzīvokli, kur celtņieki nebūs aizmirsuši visas spraugas aizpildīt ar siltuma izolāciju, ļoti iespējams, ģībšana turpināsies, turpretī tajā dzīvoklī, kur paneļu spraugās svilpo vējš, ies vaļā skanīga zobu klabēšana.

Kas attiecas uz siltuma enerģijas taupīšanu, tad paši Fizikāli enerģētiskā institūta ļaudis atzīst — automatiskās regulēšanas efekts bus vienads ar nulli, ja siltuma trases netiks ievērots vajadzīgais temperatūras režīms.

Bet vai tad to kāds ievēro?! Atklāti sakot, nav nemaz iespējams to ievērot — Rīgas pilsētas siltuma tīklos, kā rāda statistika, faktiskie zudumi pārsniedz normatīvos vismaz trīskārtīgi. Ne jau velti katru ziemu, kad zemi klāj sniega sega, virs siltuma zeme vienmēr ir atkususi sēj tulīt kaut vai burkānus iekšā!

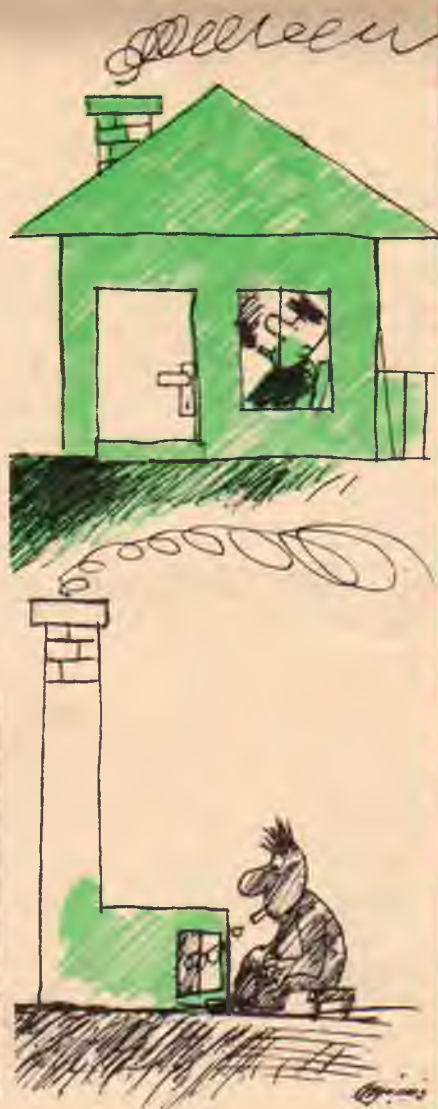
Sausmināšanās un vaimanāšana par siltuma apgādes nebūšanām neko nelīdzēs un neko neatrisinās, kamēr siltums kūpēs gaisā un plūdis zemē, kamēr siltuma mezgļos pa izsistajiem logiem varēs rāpties iekšā katrs, kas grib, un skrūvēt nost, ko grib, kamēr dzīvokļos varēs siltumu lietot bez uzskaites un bez kontroles, kamēr attaisīsīm logu, kad dzīvoklī par karstu, un ieslēgsīm elektrisko sildītāju, kad tur par aukstu, kamēr pat speciālistu aprindās! — valdis uzskats, ka karstais ūdens ir tikai elektrības ražošanas blakusprodukts.

Un kamēr nevienam nedraudēs bankrots.

— TAVA SIRDSPAZIŅA NEKO NESAKA!
— TOLIT PATEIKS.

I. MELGAILIS

J. BRĪĶIS

L. DANILĀNS

JAUNAJĀ GADĀ DOMĀSIM AR PRĀTU!

Lai nerastos pārpratumi, jau pašā sākumā piebildīsim, ka arī līdz šim mēs esam domājuši ar prātu un tikai ar prātu. Bet tagad ielūkosimies trijās sūdzībās, ko redakcija ir saņēmusi gada beigās. Ko mēs redzam! Mēs redzam, ka tajās ir daudz vairāk emociju nekā loģiska prāta apsvērumu.

Pirmā sūdzība ir par maizi. Nē, maizes mums netrūkst, arī šķirņu izvēle nav maza, taču sūdzētājs ir neapmierināts, ka veikalu plauktos visai reti parādās patīkami garšīgā kā rupjmaizes šķirne, tā sauktā Baltijas maize. Un sūdzētājam ir taisnība, Baltijas maizes kukulīši tiek cepti tikai divas reizes nedēļā, jo šai maizei jāpieber drusku ķimeņu, bet ķimenes, redzat, ceptuvēs ir milzīgs deficīts.

Tas izklausās drusku neticami — ķimenes taču aug visās norās un laukmalēs! Ja tās audzētu tīrumā, ar ķimenēm varētu piebērt visas ceptuves līdz griestiem. Turklāt šajā ziņā nekādas resoru barjeras nevar traucēt — gan lauksaimniecība, gan maizes cepšana ir republikas Agrārūpnieciskās komitejas pārziņā.

Jā, tā tas patiešām ir, bet padomāsim ar prātu — lai tiktu pie ķimenēm, tās ir jāiesēj, jānopļauj un jāizkuļ. Tikai pēc tam, kad šie grūtie un sarežģītie darbi ir padarīti, var cept garšīgo Baltijas rupjmaizes kukulīti. Un tagad vēlreiz padomāsim ar prātu — vai nav daudz vienkāršāk ēst citas, mazāk lecieņītas maizes šķirnes nekā uzņemties liekas rūpes! Jo vairāk tāpēc, ka rūpu Agrārūpniecības komitejai taču netrūkst!

Otra sūdzība ir par āboliem. Ai, cik emocionāli katru rudenī rīdiniēki sūdzas par ābolu trūkumu! Taisnība, tirgū ābolu pietiek, diemžēl tur tie maksā stipri dārgi, bet veikalos āboli parādās visai reti. Un — ticat, vai ne — tie ir atvesti no citām republikām vai importēti.

Tāds stāvoklis liekas pilnīgi un galīgi absurds. Latvijā, kur katru gadu simtiem tonnu ābolu sapūst, jo tos nav kur likt, rudenī veikalos var retumis nopirkt vienīgi ievestus ābolus! Un tā tas iet gadu gadiem... Vai tie aiz sašutuma nav stāvus jālec!

Nav vis jālec! Ir jāpadomā ar prātu, un mūsu emoci-

jas tūlīt noplaks. Lai ābolus rudenī varētu veikalos pārdo, Patērētāju biedrību savienībai tie jau laikus ir jālepērk un jāuzglabā vai nu pagrabos vai īpašās glabātavās. Bet šie pagrabi un glabātavas taču nerodas no zila gaisa, tie vispirms ir jāuzceļ. Ar vārdu sakot, klapatu klapatas! Vai nav nesaldzināmi vienkāršāk noslēgt līgumus, samaksāt naudu un vagoni ar āboliem no Moldāvijas vai Polijas būs klāt!

Visemocionālākās tomēr ir sūdzības par zobu pastas trūkumu. Un ne vien emocionālākās, bet arī niknākās. Ticat vai ne, mēnešiem ilgi pieaugušie un bērni nevar iztīrīt zobus, jo veikalos nav ne zobu pastas, ne pulvera! Tā ir nejēdzība un, piedodiet, cūcība!

Piebildīsim, ka izskaidrot pastas trūkumu nav grūti — plānotāji drusciņ kļūdījušies, radušās nelielas grūtības ar importu un tā tālāk. Bet ko lai atbild uz jautājumu, kāpēc trūkst zobu pulvera! Tā izgatavošanai taču vajag tikai krītu un mazliet garšvielu! Vēl pirms pāris gadiem zobu pulveri ražoja mūsu pašu «Dzintars» un, ja pulvera ražošana nebūtu pārtraukta, mēs visi tīrītu zobus gan rītā, gan vakarā.

Ja nebūtu pārtraukta... Lai saprastu pārtraukšanas iemeslu, atkal padomāsim ar prātu. Vispirms mēģināsim atcerēties, cik zobu pulvera kārbina maksāja. Piecas kapeikas! Bet cik maksā visādi krēmi, odekoloni un smaržas! Desmit reizes vairāk! Simt reizes vairāk! Tātad ko «Dzintaram» ir izdevīgāk ražot!

Kā redzams, ar prātu domājot, viss kļūst skaidrs. Kaut gan... Jā, viena lieta īsti skaidra tomēr nav. Vai mēs, kas gribam ēst garšīgu maizi, pašu audzētus ābolus un pēc tam iztīrīt zobus, vai mēs pa raibo pasaulīti staigājam tikai tāpēc, lai maizes cepējiem, sagādniekiem un parfimērijas ražotājiem būtu pēc iespējas mierīgāka un patīkamāka dzīve! Ja tā, tad lieta ir skaidra un nav ko sūdzēties. Bet ja nu patiesībā viss ir gluži otrādi!

Taču arī šajā gadījumā ar prātu vien nāksies visu izdomāt. Kā citādi jaunajā gadā pie skaidrības mēs tiksim!

PIESPĒLES LIELMEISTARI

Kas tikai negadas mūsu saimnieciskajā ikdienā! Ta liek domāt Madonas rajona padomju saimniecības «Kalsnava» galvenā agronoma J. Sauliņa vēstule «Dadzā» redakcijai.

Lūk, ko tā pavēstīja.

Šā gada 15. septembrī minētā saimniecība saņēma rakstu, kurā bija teikts: pamatojoties uz 1987. gadā noslēgto kontraktācijas līgumu, jūsu saimniecībai kartupeļi jāpiegādā zemāk minētajiem saņēmējiem sekojošos daudzumos...

Kalsnavieši visu lika aiz auss un darija, ka vēlēts. Ziemeļaustrumu elektrotīklu būvudārzam aizveda piecas tonnas kartupeļu.

— Jauki! — būvudārza darbinieki nopriecājās. — Pašā reizē! Zinām, ka šis gads nav ar kartupeļiem īpaši bagāts.

To pašu kalsnavieši izdrija vēlreiz un piegādāja kartupeļus Kalsnavas MPS būvudārzam. Tiesa gan, četras tonnas. Arī saskaņā ar Madonas sagādes kantora rakstu no tā paša mēneša tās pašas dienas — 1987. gada 15. septembra.

— Grūtākais būtu izpildīts, — kalsnavieši sprieda. — Kartupeļi izaudzēti un nodoti, kam pienākas. Tagad, kad suns pārkāpts, kā saka, atliek pārkāpt asti. Bet tas jau ir špicks — jānoformē tikai dokumenti par šo kartupeļu daudzuma ieskaitīšanu valsts plāna izpildē.

Un te nu, kā teikt, sākās dancis ar mūziku. Pareizāk sakot — ar dokumentiem. Uz preču transporta pavadzīmes pamata sagādes kantoris noformē valsts sagādes dokumentu — tāda ir kārtība. Bet kas notika šeit?

Sagādes kantoris kalsnavietim vienā mierā paziņoja, lai viņš ejot uz sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu.

— Kas par jokiem?! — tur brīnījās. — Būvudārzi nav mūsu pārziņā! Ejiet uz patērētāju biedrību!

— Zili brīnumi! — «Kalsnavas» pārstāvi apsveica patērētāju biedrība. — Jums jāgriežas sagādes kantorī!...

Vai jūtat, cik tehniski precīzas piespēles? Ar tādām mūsu miļā «Daugava», šķiet, jau sen spēlētu augstākajā līgā. Atliek tikai apgūt iepriekš minēto iestāžu metodes!

O. MĀRCIS

Jaunā dīgšiem ne vienmēr ir pa spēkam izlauzties cauri vecā briķšiem.

Viens otrs iztukšo savu biķeri, dzerdams no spicglāzītēs.

A. ISAIS

M. ČALIS

PRIECĪGU JAUNO GADU!

KROKODIL • KAPERUS • PEREC •

PIKKER • ŠLUOTA

— PIE JUMS ATKAL SAGĀDNIKS AR
DĀVANĀM...

M. SOKOLOVS

V. KURTU

H. HIBUSS

IGHŠ MARTINAITIS

— BIJA SVĒTS CILVEKS, BET DZERAMNAUDAS AIZVEDA UZ ELLI!

V. SOLOŅKO

ŠAUSMĪGS NOSLĒPUMS

Kopā ar Konkordiju spriedām, ka Pusmuciņš tāds jocīgs palicis. Laikam uz vecumu. Lidz šim bija cilvēks kā cilvēks, nu galīgi bērna prātā! Kā citādi to vēl lai nosauc? Uzaicinu viņu aizbraukt pie manas māsiņas uz Vecmilgrāvi, šis uzreiz salecās, sāk skatīties riņķī un liek pirkstu pie lūpām:

— Css!... Nekļiedz tik skaļi, vēl kads izdzirdēs.

«Nu, viss var būt,» nedomāju. «Iespējams, Pusmuciņš zvērejis savai laulenei, ka nekādi speki viņu neaizvilks uz Vecmilgrāvi, kur mit kāda... hm... persona. Man nav nekāda pamata ārdīt Pusmuciņiem saskaņu.»

— Ņem savu Loniju pie rokas, — es tāpēc saku, — un dosimies uz Purvciem, tur...

Kuš! — Pusmuciņš met rokas gaisā. — Vai tev prāts!? Šitā izrunāties, kad visapkārt ir ausis!

Tu paskat, kas par putniņu, viņam ar romantiskiem piedzīvojumiem Vecmilgrāvī nepietiek!

— Nu, bet kā tev ar Mežciem? — nu jau tiši ķircinu.

Izbeidz! — Pusmuciņš kļūst balts kā nupat nobalsināti griesti. — Ja galīgi nevari valdīties, saki man pie auss vai raksti uz papīra!

Skaidrs, tā būs vajāšanas manija. Nabaga Lonija!... Vēl tikai jaizdibina, cik smagā for-

mā slimība viņas vīru piemeklējusi. Tapēc piesardzīgi bilstu:

— Nu, ja tev itin visos Rīgas nostūros draud briesmas, tad...

Kāpēc? — Pusmuciņš kļūst ērcīgs. — Par Imantu vari runāt, cik tik un pilna kaklā. Bet tās citas vietas ir šausmīgs noslēpums.

— Kāpēc? — nu mana kārta brīnīties. — Vai tu gadījuma neaizraujies ar... šķīvišu dancināšanu?

• Nesien man klāt visadas mistiskas blēnas! Bet kur tu Rīgā esi redzējusi autobraucējiem domātas norades ar uzrakstiem «Mežciems», «Purvciems» un tā tālāk? No Jūrmalas šosejas vienīgā bulta — «Imanta». Tas liecina, ka parējie dzīvojamie masīvi tiek turēti noslēpumā.

Viss var būt. Bet ir vēl tads variants: pilnīgi iespējams, ka Rīgā noris kaut kāds eksperiments autoorientieristu trenēšanā. Cilvēks, kas pirmoreiz iebrauc Rīgā, spiests vadīties no visādu gadījuma gidu stāstītā: atcerēties un meklēt kā pieturas punktus stabus, kokus, veikalu izkārtnes un tā tālāk, lai tikai neaizbrauktu garām vajadzīgajam pagriezīenam. Un, kad tas ir noticis, viss sakas no gala. Taču šis eksperiments nekur nav bijis izsludināts. Tāpēc šā vai tā — noslēpums tomer paliek. Pusmuciņam taisnība.

Zvanu Konkordijai:

— Vai neaiziesim uz to kafejnīcu, kur ciena ar mazām, brūnām kūcinām?

— Labprāt. Kā to iestādi sauc?

— Esmu aizmirsusi. Bet vietu atceros — taisni pretī autobusa pieturai...

— Bet kurā rajonā? Konkordija prasa.

— Hallo, hallo! Es nedzirdu — kurā? Bet es klusēju. Nevaru taču izkliegt visai pasaulei — «Jugla»! Arī sievietes prot glabāt noslēpumus.

PIE MUMS VIESOJAS UKRAIŅU KARIKATŪRISTS

N. KAPUSTA

I. MELGAILIS

SKOLA

A. LIEPINS

B.

NO TAUTAS KONTROLES MATERIĀLIEM

DADŽAPRĀT

... tas, kas nepieciešams tirdzniecībai ar kokmateriāliem iedzīvotāju vajadzībām, ir viena lieta. Bet tas, kas ir Valsts materiāli tehniskās apgādes komitejas uzņēmumos, — pavisam kas cits. Tā, piemēram, celtniecības kokmateriālu tirdzniecības apvienības rīcībā ir tikai 28 procenti no tirdzniecībai vajadzīgajām platībām. Tikai par to nevajadzētu sevišķi uztraukties. Joprojām iedzīvotājiem piedāvātā kokmateriālu izvēle ir šaura un arī netiek paplašināta. Bet, ja nav ar ko tirgoties, kam tad celt jaunas tirgošanās platības!

... izdevīgāk braukt cita rašos nekā savējos. Tā vismaz dara vairāki Valsts materiāli tehniskās apgādes komitejas uzņēmumi. Šo uzņēmumu plenākums ir piegādāt patērētājiem produkciju ar savu transportu. Diemžēl tā nenotiek, un apgādes organizācijas šo nastu labprāt uzveļ uz citu pleciem. Šā gada deviņos mēnešos pieci no vienpadsmit apgādes uzņēmumiem neizpildīja kravu piegādes uzdevumu. Sevišķi grēkoja Metāla apgādes un realizācijas pārvalde. Tas diezgan sāpīgi iekoda kauļā republikas uzņēmumiem, kam šī produkcija jāņem. Tiem nācās pārvaldīt papildus vairāk nekā 8 tūkstošus tonnu kravas.

A. KNIEDE

DĀRGAJAM AIZGĀJĒJAM

Mēdz apgalvot, ka televīzija sekmīgi konkurē ar kinoteātriem. Un nūdien — vieglāk ir uzvilkt čībīnas, apsēsties uz dīvāna un ar piegādi mājās piecus vakarus noskatīties kaut vai daudzseriju «Vizīti pie Minotaura».

Taču, tiklīdz televizors ir čupā vai arī programma kļūst pelēcīga un garlaicīga, cilvēkam gluži kā zvīnas nokrīt no acīm. Viņš atpūtas, ka eksistē arī kinoteātri.

— Varbūt aiziesim uz kādu indiešu filmu! — cilvēks ierosina mājiniekiem. — Kaut vai tepat uz Čiekurkalnu, uz kinoteātri «Zvaigzne».

Mājinieki ar neslēptu izbrīnu raugās uz aicinātāju.

— Tu taču esi bezcerīgi atpalicis no dzīves! — viņi līdzcietīgi saka. — «Zvaigzne» bija tavās bērnu dienās un arī mēmā kino laikos. Kopš 1981. gada «Zvaigznes» vairs nav.

— Nu tad iesim uz «Blāzmu»!

— «Blāzmas» arī vairs nav...

Mūz pamazām atklājas diezgan skumja bilde, ko televīzijas ekrānos diez vai ieraudzīsi. Pēc pilsētceltniecības normām, lielpilsētā uz katrām tūkstošiem iedzīvotājiem jābūtu trīsdesmit vietas kinoteātros. Tā tas ir paredzēts, un tā tam vajadzētu būt. Diemžēl uz katrām tūkstošiem rīdziniekiem kinoteātros ir tik tikko desmit vietas. Pārējie divdesmit normatīvos paredzētie var smagi nopūsties un pie kinoteātriem apjautāties garāmgājējiem, vai nav lieka bijetīte.

Lieka bijetīte ir tikpat deficīta kā zobu pasta. Kāroto nedabūjis, cilvēks atgriežas mājās un, raudzīdamies pelēkajā televizora ekrānā, sāk prātot par dzīvi. Viņam šķiet dīvaini, kāpēc tādā milzīgā namu masīvā kā Imanta līdz šim nav neviena paša kinoteātra. Viņam nav skaidrs, kāpēc šmerlī ir kinostudija, bet turpat blakus Mežciema masīvā nav ne tāniecīgā kinoteātra, kur šīs studijas filmas varētu noskatīties. Viņš nesaprot, kālab neviena kinoteātra nav ne Pļav-

Isī sakot, cilvēkam, kas kāda lemesla dēļ nevar skatīties televizoru, prātā nāk visādas dīvainas domas. Kaut vai par to pašu mazo, tomēr čiekurkalniešiem ļoti nepieciešamo kinoteātri «Zvaigzne».

— Kinoteātra telpas ir morāli un fiziski nolietojušās, — savā laikā Čiekurkalna iedzīvotājiem paskaidroja atbildīgi pilsētas izpilddomniejas darbinieki. — Ēku mēs ar Ministru Padomes lēmumu nododam ražošanas apvienībai «Dailrade». Apvienība veiks rekonstrukciju, uzbūvēs klubu, savs labums atleks arī jums.

«Dailrade» ēku pieņēma atplestām rokām. Tikā pasūtīts rekonstrukcijas projekts un veikti pasākumi, lai ēku saglabātu kaut puslīdz ciešamā stāvoklī. Taču pēc dažiem gadiem ēku apvienībai diez kāpēc atņēma un nodeva Rīgas elektromašīnu rūpnīcai.

Bijušais kinoteātris «Zvaigzne».

Apkārtnes iedzīvotājiem tas bija brīnišķīgs laiks. Ievajadzējās durvju! Ej uz «Zvaigzni» un ņem, kas tur vēl ir. Vajadzīgi logi! Ej un pievāc tai pašā «Zvaigznē». Galarezultātā no ēkas palika pāri tikai sienas un jumts, uzskatāmi ilustrējot jau senajiem romiešiem zināmo patiesību «Tā aiziet pasaules godība...».

— Mēs arī šodien ņemtu bijušo «Zvaigzni», — «Dailradē» saka, — ja vien kāds mums to dotu...

Taču dzird runājam, ka «Zvaigzni» atdos citai organizācijai. Nolikšanas celšanai. Jo, raugi, noliktava kādam acimredzot ir svarīgāka par kultūras centru. Kultūras centriem nepieciešami remonts, līdzekļi un vēl daudz kas. Nolikšanas var iztikt tāpat vien. Par šāda secinājuma pareizību liecina arī kinoteātra «Uzvara» liktenis Mežaparkā. Kādreizējais modernais kinoteātris tika pārvērst par Kultūras un atpūtas parka noliktavu,

Kinoteātris «Imanta» arī sākumā tika nodots 88. dzīvokļu ekspluatācijas rajonam noliktavas ierīkošanai. Tikai nesen to saņēma apvienība «Siltums» un ierīkoja kantora telpas.

Kādi tad pašlaik kinoteātru jomā ir rezultāti! Kopš 1977. gada Rīgā nav uzcelts neviena jauns kinoteātris. Toties veiksmīgi likvidēti septiņi — «Zvaigzne», «Uzvara», «Arkādija», «Blāzma», «Dzintarpils», «Imanta» un «Udarņiks». Kopā

Un «Uzvara».

ar vairāk nekā divtūkstošiem skatītāju vietām. Trīs gadus gliemeža gaitā velkas kinoteātra «Paladium» remonts. Tādējādi rīdziniekiem atņemtas vēl tūkstošiem skatītāju vietas, bet pilsētas budžetam ne viens vien miljons rubļu.

— Steidzami jāceļ jauni kinoteātri, — Rīgas pilsētas kinofikācijas pārvaldes vadība uzskata. — Un to izdarīt var tikai par budžeta līdzekļiem... Kinoteātri nepieciešami katrā mikro-rajonā.

Diemžēl pagaidām fakti liecina, ka rīdziniekiem atliek vienīgi likt «Reklāmas Pielikumā» sludinājumu:

«Steidzami pērk japāņu videomagnetofonu un televizoru.» Un pēc tam aizņemties no radiem, draugiem, paziņām naudu.

Tas, kādas filmas skatās videomagnetofonu īpašnieki, nevienam nav jāstāsta. Neba jau tās, ko desmit rīdzinieki no tūkstoša skatās atlikušajos kinoteātros. Jo, kā dzird, tikšot slēgts arī kinoteātris «Komjaunietis».

A. BRĀLĪTIS
L. TĒRAUDS

REDAKCIJAS PIEBILDE. Kad žurnāla numurs jau bija ražošānā, Rīgas pilsētas izpilddomnieja izskatīja jautājumu par pasākumiem kinoteātru materiāli tehniskās bāzes nostiprināšanā. Iepāņots pasākumu komplekss trūkumu novēršanai.

Diemžēl, kā redzams no kritiskā materiāla, trūkumus kinoteātru darbā var novērst gan ceļot, gan remontējot, gan likvidējot.

ŠIS UN TAS PAR ŠO UN TO

Laulāts pāris vēlas viesnīcā dabūt istabu.

— Mums vēl brīva viena istaba ir, — administrators paskaidro, — tā iekārtota un paredzēta jaunalulātajiem.

— Tas būtu skaisti, — vīrs saka, — bet mēs jau divdesmit gadus esam precējušies.

— Cienītais kungs, — administrators viņu pārtrauc, — ja es vietu trūkuma dēļ jūs ievietotu deju zālē, tas nebūt nenozīmētu, ka jums tur būtu jādejo!

Pans Jaroslavs saviem darba biedriem stāsta:

— Vakaru vēlu ap pusnakti devos mājup, un pēkšņi no kāda nama durvīm man pretī iznāca drūms vīrs un pieprasīja naudu.

— Un ko tu? Iedevu!

— Nedeļu.

— Un ko viņš!

— Neko. Tikai piedraudēja, ka vairs man uzvalkus nešūšot.

— Pazinu kādu vīru, — pans Jaroslavs stāsta, — kas visu mūžu neko nedarīja. Bet to viņš darīja lieliski!

Pans Jaroslavs ārstam sūdzas: — Kad rokas nolaižu līdz gūrdai, vienlaikus saliecas muguru deviņdesmit grādu leņķī, turklāt satupies ceļgalos un izstiepi uz priekšu vienu kāju, tad jūtu krusts stipras sāpes.

— Kāpēc jums vajadzīgs tāds sarežģīts vingrojums!

— Vingrojums! Kas par vingrojumu! Vai tad jūs kurpju auklas sienat kaut kā citādi!

— Nē, Madsena jaunkundz, es nevaru paaugstināt jūsu darba algu. Jūs taču saņemat tikpat daudz, cik grāmatvedis Olsens, bet viņam ir četri bērni!

— Piedodiet, direktora kungs, es vienmēr esmu uzskatījusi, ka algu kalpotājs saņem par savu darbu un nevis par vaļasprieku!

ZEM SPILVENA

Jūru un okeānu nosaukumiem mūsdienu pasaulē vairs nebūt nav to kādreizējās pastāvīgās nozīmes.

Panamas kanāls, Indijas okeāns, Japānu jūra...

Vai ir vērts strīdēties par to nosaukumiem, ja ASV ir uzpēmušas atbildību par kārtību un mieru pasaules jūras un kara kuģi ar amerikāņu karogu iekārtojušies uz palikšanu visnomālākajās salās, lai gadātu par klusumu tālās lagūnās.

Kad par to sāk interesēties, oficiālās aprindas Vašingtonā apgalvo, ka akvatorijas var izplūst, okeānu straumes apstāties un viļņi noskalot jūras kuģu celus, ja Pentagonas nekontrolēs ostas.

Nav gluži precīzs arī Persijas līča nosaukums. Kad telegrafa aģentūras ziņo par kara darbību Irānas—Irakas frontē, šīs informācijas vienmēr tiek papildinātas ar skaitļiem — amerikāņu karakuģu skaitu, kuri kreisē līča ūdeņos. Persijas līcī jau atrodas 40 ASV un to sabiedroto kara kuģi, kā arī simti lidmašīnu, kas var uzspiest licim tādu nosaukumu, kādu grib. Tomēr šie kuģi un lidmašīnas ir ieradušies šeit, tālu no ASV piekrastes, tikai tāpēc, lai apvienotu mūsdienu militāro tehniku ar starptautisko tiesību pantiem.

ASV Aizsardzības ministrija publicē instrukciju, kas atļauj amerikāņu karakuģiem un lidmašīnām lici lietot spēku.

Diemžēl šis vērtīgais dokuments tēma tieši virsū 1958. gada Ženēvas konvencijai par likumiem un paražām atklātā jūrā, ka arī ANO 1982. gada Jūras tiesību konvencijai. Katrs šīs konvencijas vārds nosaka un precizē, ko drīkst un ko nedrīkst darīt valstis pasaules akvatorijā. Šo tiesību un pienākumu kopumu sauc par jūras tiesībām un tās tad arī noteic, ka tados pasaules rajonos, kā, piemēram, jūru šaurumi, kam iet cauri jūras ceļi, nedrīkst vest kara darbību.

Jāpiebilst, ka Savienotās Valstis nav karojošā puse, tātad tās nevar izverst jūras kara operācijas Persijas līcī, tāpat ka nevar to darīt Ornuzas jūras šaurumā un Omānas līcī.

Varam but pārliecināti, ka amerikāņu karakuģu kapteiņiem zem spilvena glabājas nevis starptautisko tiesību sējumā, bet kara darbības instrukcija. Iecere ir ļoti vienkārša — vajag tikai Irānai uzbrukt amerikāņu kuģiem un tie nekavējoties, kā tas paredzēts ANO Statūtu 51. pantā, saks aizstāvēties.

Viss ir brīnišķīgi aprēķināts. Ikviens amerikāņu kuģis skaitās suverēna ASV teritorija. Jebkurš uzbrukums amerikāņu karakuģiem «Missouri», «Raleigh», «Guadalcanal» vai pat vienkāršam trailerim tiks uzskatīts par uzbrukumu ASV teritorijai. Liekas, nav jādiskutē par to, cik bīstams ir stāvoklis, kad jebkura kuģa kapteinim ir tiesības paziņot, ka noticis uzbrukums Savienotajām Valstīm.

Piebildīsim — ASV kuģiem neviens neuzbrūk. Tas stāvoklis, protams, sarežģī, bet Pentagona instrukcijā ir paredzēta arī šāda notikumu ievirze, tāpēc tani noteikts, ka sākt aizstāvēties var arī tad, ja uzbrukuma nav, pilnīgi pietiek ar «naidīgu nodomu demonstrāciju».

Tādējādi ikviens amerikāņu karakuģa kapteinis, seržants un pat bocmanis var noteikt pēc nojautas, kurš kuģis «demonstrē naidīgu nodomu» un raidīt pret to artilērijas vai raketu zāli, pirms tas paguvis uzbrukt «suverēnai ASV teritorijai».

Viss ir izdomāts tik gudri, ka kļūst par absurdu. Tas lielā mērā izskaidro satraucošos ziņojumus par incidentiem Persijas līcī, un amerikāņu jūras kājnieki viņiem raksturīgajā stilā «ievēro» starptautiskās vienošanās, zem kurām ir arī ASV paraksts.

V. SAVILOVS,
«Perec», Kļeja

KAS GAN VISS NENOTIEK PASAULĒ!

ASV Asociācija cīņai pret māntīcību sarīkoja savu gadskārtējo konferenci piektdien, 13. martā. Tā vienmēr organizē savas sanāksmes, kad trīspadsmitais datums iekrīt piektdienās. Šādā veidā tiek protestēts pret valsti valdošo māntīcību.

Konferences laikā, kas sākas plkst. 16.13 un beidzas plkst. 18.13, pa zāli staigāja 13 melni kaķi.

Organizāciju nodibināja 13 amerikāņi. Pašreiz tajā ir 313 locekļi.

Asociācija vēlas savas sanāksmes rīkot kādas augstceltnes 13. stāvā, taču līdz šim tai nav izdevies atrast visā valstī ēku, kurai būtu 13. stāvs. Nav Amerikā arī māju un dzīvokļu ar 13. numuru.

Bostonas {ASV} biologs Džons Meskombs raksta doktora disertāciju par tēmu: «Kas ir virleša bārda!»

Kā ziņo avīze «New York Times», zinātnieks šo to ir jau uzzinājis, kaut arī tas prasīja

lielas pūles. Viņš ir aprēķinājis, ka virietis, kas nodzīvo vidēju mūža garumu, var izaudzēt 8,4 m garu bārdu. Bārda skūšanai viņš šajā laikā patērē 3500 stundas.

Itālijā rosīgu darbību izvērs kustība par garīgo un fizisko tīrību. Tā nesn izteica protestu pret to, ka valdība laidusi klajā jaunas 50 liru monētas ar kalla dieva Vulkāna attēlu.

Taču ar Vulkānu šīs kustības plekriņēji neapmierinās. Viņi prasa arī Dantes «Dievišķās komēdijas» un Bokačo «Dekameronu» aizliegšanu, jo šajos Itāliešu klasiskās literatūras šedevros viņi tāpat saskata pornogrāfiju.

Tomēr nav dzirdēts, ka viņi izteiktu protestu pret pornogrāfiju, kas pārpludina Itāliju

ar Holivudas filmām un ASV sekse žurnāliem.

Daudzi Ņujorkas ledzīvotāji ir pārliecināti, ka vēderunāšana spēj atbaidīt noziedzniekus. Tāpēc pēdējā laikā kā sēnes pēc lietus visos pilsētas rajonos tiek organizēti kursi vēderunāšanā. Ņujorkieši cer, ka uzbrukuma gadījumā bandīti sabīdīsies. Viņiem radīšies iespaidi, ka tuvumā atrodas vēl kāda persona, kas spēj palīdzēt.

Orleānas {Francijā} kapsētā ir piemineklis, uz kura bija šāds uzraksts: «Te dus Žiljeta Legrāne, grāmatveža sieva.» Pēc tam atraitnis tika paaugstināts darbā, un uzraksta teksts ir precizēts: «Te dus Žiljeta Legrāne, vecākā grāmatveža sieva.»

Glasgovas {Skotijā} ledzīvotāja Patrīcija Neila iesniedza tiesā prasību šķirt viņas laulību, jo vīrs viņu spēlēt dzerot no pudeles. Misters Neils tiesā paskaidroja savu viedokli: «Tā var taupīt krūzītes un glāzes.» Tiesas kungi piekrita vīra viedoklim un Patrīcijas sūdzību noraidīja.

Londonas anglikāņu sv. Trīsvienības draudzes mācītājs Lorenss Hills ticīgi aprindās tiek uzskatīts par novatoru un liberāli. Reizi nedēļā viņa baznīcā notiek vēderdeju kursi. Par šī pasākuma vadītāju viņš ir salīdzis profesionālu dejotāju.

Antilo ciena padome {Sīcīlijā, Itālijā} ir nolēmusi šīs apdzīvotās vietas centrā uzcelt

pieminekli ēzelim. Pacietīgais nastu nesējs kādreiz bijis nealstājams transporta līdzeklis, bet tagad gandrīz aizmirsts.

Šajā numurā zīmēto karikatūru tēmas ir izdomājuši Gunārs Bērziņš, Dainis Breikšs, Jānis Briņķis, Ludmila Bulikina, Ludis Danilāns, Kira Liede, Agris Liepiņš, Armīns Lejiņš, Imants Melgailis, Uģis Mežavilks, Igors Palkovs, Edvards Rusmanis, Tamāra Sergijenko un Andrejs Vīte.

— Jaunajā gadā nedarīsīm jaunas kļūdas, atkārtosim vecās...

«Stāršel», Sofija

— Kolēģis te neapkalpo, kolēģis te dzer...

«Szpilki», Varšava

— Redzi nu, puiku uz mākslas skolu neesam veltī sūtījuši!

«Dikobraz», Prāga

«Urzica», Bukaresta

— Turieties, kolēģi! Visi uz vienas uguns vārāmies!

«Stāršel», Sofija

«Urzica», Bukaresta

— Vai tu vienmēr esi bijis rātns, un vai zini kādu dzejoliiti!

«Eulenspiegel», Berlīne

— Miers . . . cilvēkiem labs prāts . . . Neko teikt, jauki sākas
jaunais gadināj!